



| Languages | Multimedia | Intranet | Search | Contact us | About Council of Europe |

Legal affairs

Legal Co-operation

Local and Regional Democracy

Treaty Office

Group of States against Corruption

Venice Commission

Legal co-operation

Police and internal security

Conferences

Council for police matters (PC-PM)

Documents

EVROPSKI KODEKS POLICIJSKE ETIKE

Preporuka (2001) 10

(koju je usvojio

Komitet ministara Saveta Evrope

19. septembra 2001

Memorandum sa objašnjenjima

-01
-01-
CO-POL (2
European Code of Police
Serbian version / unofficial tra

Generalna Direkcija I – Pravni poslovi

SAVET EVROPE KOMITET MINISTARA

Preporuka Rec(2001)10

Komiteta ministara državama članicama
o Evropskom kodeksu policijske etike

(koju je usvojio Komitet ministara
19. septembra 2001. godine
na 765. sastanku Zamenika ministara)

Komitet ministara, prema odredbama Člana 15.b Statuta Saveta Evrope,

Podsećajući da je cilj Saveta Evrope da se postigne što veće jedinstvo medju članicama;

Imajući takođe na umu da je svrha Saveta Evrope i unapredjenje vladavine prava koja čini osnovu svih pravih demokratija;

Smatrajući da krivično-pravni sistem igra ključnu ulogu u očuvanju vladavine prava policija ima bitnu ulogu u tom sistemu;

Svesni potrebe svih država članica da se obezbedi efikasnost u borbi protiv krimi-ka na domaćem tako i na međunarodnom nivou;

Smatrajući da se policijski poslovi u velikoj meri obavljaju u bliskom kontaktu sa građanstvom i da efikasnost policije zavisi od podrške javnosti;

Prihvatajući da najveći broj evropskih policijskih organizacija – uz sprovodenje z- obavlja kako društvenu tako i uslužnu funkciju u društvu;

5. Pripadnici policije biće podvrgnuti istom zakonodavstvu kao i obični građani, izuzeci mogu biti opravdani samo razlozima odgovarajućeg izvršavanja policijsko u demokratskom društvu.

III. Policija i krivično sudski sistem

6. Treba da postoji jasno razgraničenje izmedju uloge policije i istražnih organa, sudske i kazneno-popravnog sistema; policija neće imati nikakve kontrolne funkcije nad ovim organima.

7. Policija mora striktno poštovati nezavisnost i nepristrasnost sudija; posebno, neće postavljati prepreke legitimnim presudama i sudske odlukama, niti će sprečavati njihovo izvršenje.

8. Po pravilu, policija neće imati nikakve sudske funkcije. Bilo kakvo delegiranje ovlašćenja policiji biće ograničeno i uskladjeno sa zakonom. Uvек mora postojati mogućnost da se pred sudske vlastima osporava bilo koji čin, odluka ili propus policije kojim se ugrožavaju prava pojedinca.

9. Postojaće funkcionalna i odgovarajuća saradnja izmedju policije i javnih tužilaštava. U zemljama gde je policija pod upravom javnih tužilaštava ili istražnih sudija, policijski primati jasna uputstva o prioritetima koji određuju krivično-istražnu politiku i vođenje istrage u pojedinačnim slučajevima. Policija će obaveštavati više krivične istražne vlasti o sprovodjenju njihovih uputstava, a posebno će redovno izveštavati toku rada na krivičnim slučajevima.

10. Policija će poštovati ulogu advokata odbrane u krivičnom postupku i, kada god moguće, pomagati da se obezbedi ostvarivanje prava na pravnu pomoć, posebno se radi o licima koja su lišena slobode.

11. Policija neće obavljati ulogu zatvorskog osoblja, osim u hitnim slučajevima.

IV. Organizacione strukture policije

A. Opšti deo

12. Policija će biti organizovana tako da stiče javno poštovanje kao profesionalni sprovodilac zakona i pružalac usluga građanstvu.

13. Kada obavlja policijske dužnosti u civilnom društvu, policija će biti u nadležnosti civilnih vlasti.

14. Policija i njeni uniformisani pripadnici biće normalno lako prepoznatljivi.

15. Policija će uživati dovoljnu operativnu nezavisnost od drugih državnih organa sprovodjenju zadatih policijskih zadataka, za koje će biti u potpunosti odgovorna.

16. Pripadnici policije na svim nivoima biće lično odgovorni i odgovaraće za sopstvene aktivnosti ili propuste, ili za naredjenja izdata podredjenim kadrovima.

17. Policijska organizacija će obezbiti jasan lanac komandovanja u policiji. Uvek trebalo da bude moguće utvrditi koji prepostavljeni je krajnje odgovoran za delu propuste pripadnika policije.

18. Policija će biti organizovana na način koji promoviše dobre odnose policije i građanstva i, gde je to moguće, efikasnu saradnju sa drugim agencijama, lokalnim zajednicama, nevladinim organizacijama i ostalim predstavnicima građanstva, uključujući i manjinske etničke grupe.

19. Policijske organizacije će biti spremne da javnosti daju objektivne informacije svojim aktivnostima, bez otkrivanja poverljivih informacija. Biće utvrđene

50. Biće utvrđene smernice za ispravno izvodjenje i integritet policijskih ispitivanja imajući na umu Član 48. One će posebno obezbeđivati pošteno ispitivanje, tokom čega ispitivani biti upoznati sa razlozima za ispitivanje, kao i sa ostalim relevantnim informacijama. Istematski će biti vodjeni zapisnici policijskih ispitivanja.

51. Policija će biti svesna posebnih potreba svedoka i vodiće se pravilima njihove zaštite i podrške tokom istrage, posebno u slučajevima kada postoji opasnost od zastrašivanja svedoka.

52. Policija će, bez diskriminacije, obezbediti potrebnu podršku, pomoć i informacije žrtvama krivičnih dela.

53. Policija će obezbediti tumačenje/prevodjenje kada je potrebno u toku policijske istrage.

2. Policijsko hapšenje/lišavanje slobode

54. Lišavanje slobode lica biće ograničeno koliko god je moguće i vršeno uz poštovanje dostojanstva, povredljivosti i ličnih potreba svakog pritvorenika. Zapisnik o pritvorenju biće sistematično vodjen o svakom pritvoreniku.

55. Policija će, u meri mogućoj u skladu sa domaćim zakonom, odmah obavestiti koja su lišena slobode o razlozima za lišavanje slobode i svim optužbama protiv i takodje će bez odlaganja obavestiti lica koja su lišena slobode o proceduri koja se primenjuje u njihovom slučaju.

56. Policija će obezbediti sigurnost, zdravlje, higijenu i odgovarajuću brigu licima u trajanju pritvora. Policijske ćelije biće razumne veličine, imaće odgovarajuće osvetljenje i imaće odgovarajuće uslove za odmor.

57. Lica koje policija liši slobode imaće pravo da o njihovom lišavanju slobode budu obaveštena treća lica po njihovom izboru, da imaju pristup pravnoj pomoći i da i pregleda lekar, kada je to moguće, po njihovom izboru.

58. U meri u kojoj je to moguće, policija će odvajati lica lišena slobode pod sumrak da su počinila, krivično delo od lica koja su lišena slobode iz drugih razloga. Nornice će biti razdvojeni muškarci od žene, kao i odrasla od maloletnih lica koja su lišena slobode.

VI. Odgovornost i kontrola policije

59. Policija će biti odgovorna državi, gradjanima i njihovim predstavnicima. Biće predmet efikasne spoljne kontrole.

60. Državna kontrola policije biće podeljena izmedju zakonodavne, izvršne i sudske vlasti.

61. Javni organi će obezbediti efikasne i nepristrasne procedure za podnošenje žalbi protiv policije.

62. Biće promovisani mehanizmi odgovornosti, zasnovani na komunikaciji i uzajamnom razumevanju građana i policije.

63. Kodeksi policijske etike, zasnovani na principima izloženim u ovoj preporuci, razvijeni u zemljama članicama i nadgledani od strane odgovarajućih tela.

VII. Istraživanje i medjunarodna saradnja

64. Države članice promovisaće i podsticati policijska istraživanja, kako od strane policije tako i od spoljnih institucija.

takve policije organizovane; da li su centralizovane ili su orijentisane na lokalne zajednice, da li su strukturirane na civilni ili na vojni način, da li se nazivaju služb snagama, da li su odgovorne državi, regionalnim ili lokalnim vlastima ili širokoj javnosti.

Iako je nameravno da opseg Kodeksa bude što je moguće širi, odrđeni specifični policije su izuzeti iz njegovog delokruga. Pominjanjem tradicionalne policije naglašuje razlika u odnosu na "specijalne tipove" policije, koji se formiraju za specifične razlike od čuvanja zakona i reda u gradjanskom društvu. Primeri policija koje ni obuhvaćene delokrugom Kodeksa su vojna policija, kada izvršava svoje vojne futajne službe bezbednosti. Drugu kategoriju koja nije obuhvaćena Kodeksom čine "zatvorske policije", koje su, u zemljama u kojima postoje, ograničene na obavljanju dužnosti u kazneno-popravnim ustanovama.

Treba dodati i to da privatne kompanije, koje pružaju usluge obezbedjenja, nisu obuhvaćene ovom Preporukom.

I. Ciljevi policije

1. Glavne svrhe policije u demokratskom društvu upravljanom vladavinom prava

- održavanje javnog mira, zakona i reda u društvu;
- zaštita i poštovanje osnovnih ličnih prava i sloboda naročito sadržanih u Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima;
- prevencija kriminala i borba protiv kriminala;
- otkrivanje kriminala;
- pružanje pomoći i uslužnih funkcija gradjanstvu.

Komentar

Ovaj član sadrži izbor najvažnijih ciljeva policije u demokratskoj državi upravljanju vladavinom prava.

Održavanje mira, zakona i reda u društvu predstavlja klasične opšte ciljeve i punu odgovornost policije, često pominjane i kao policijski poslovi "javnog reda". Ovaj koncept pokriva širok spektar policijskih aktivnosti, među kojima treba pomenuti obezbeđivanje zaštite i sigurnosti lica (fizičkih i pravnih) i imovine (privatne isto javne), sprovodjenje zakona u odnosu države i pojedinca kao i u odnosu pojedinaca.

Poštovanje individualnih osnovnih prava i sloboda sadržanih u Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima, kao jedan od ciljeva policije, jeste verovatno i najznačajniji do policijskih usluga u društvu kojim upravlja vladavina prava. Ovaj cilj podrazumeva samo posebnu obavezu očuvanja ovih prava, već i postojanje ograničenja u smislu koliko daleko policija može ići u cilju ostvarivanja svojih ostalih ciljeva.

Formulacija "naročito u Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima" izabrana je da naglasio posebno i precizno pozivanje na određeni instrument, bez isključivanja značaja ostalih relevantnih tekstova o ljudskim pravima u ovom smislu.

Prevencija kriminala se različito sprovodi u zemljama članicama, mada se najčešće tretira kao jedna od opštih odgovornosti države. Prevencija kriminala je često počinjena u društvenu i situacionu prevenciju, od kojih se obe odnose na policiju.

Kao što proistiće iz Preporuka Saveta Evrope, No. R(83)7 o učešću javnosti u prevenciji i No. R(87)19 o Organizaciji prevencije kriminala, efektivna prevencija kriminala zahteva aktivno učešće čitave zajednice, uključujući i gradjanstvo. "Partnerstvo" u prevenciji kriminala je često korišćen termin poslednjih godina, koji ukazuje da je uključivo zadatak policije. Aktivnosti na prevenciji kriminala moraju biti koordinisane između policije i drugih agencija i gradjanstva. Čak i ako krajnja odgovornost za politiku prevencije kriminala, u najvećem broju država članica, ne leži na policiji ipak je jedan od njihovih osnovnih ciljeva, koji, u društvu upravljanom vladavinom prava, zahteva odredjene zaštite od zloupotreba usmerenih protiv pojedinaca.

Otkrivanje kriminala je jedan od klasičnih ciljeva policije u svim državama. Čak i otkrivanje kriminala čini samo ograničeni deo ukupnog policijskog posla, ono predstavlja vitalnu komponentu aktivnosti policije. Ljudi očekuju mnogo od policijskog pogledu njenog otkrivanja kriminala. Efikasno otkrivanje kriminala takođe ima preventivan efekat samo po sebi, pa je tako ključno za promovisanje poverenja u krivičnu pravdu.

Otkrivanje kriminala je različito organizovano u raznim zemljama; u nekim državama je odgovornost opšte policije, dok ga u drugim državama sprovode posebni odjelovi policije, kao kriminalistička policija ili sudska policija. Nezavisnost policije od orga- tužilaštva takođe se razlikuje u velikoj meri. Međutim, problemi sa kojima se policija suočava u otkrivanju kriminala identični su širom cele Evrope. Ovaj Kodeks ne de- pitanje centralno mesto borbe protiv kriminala kao aspekta policijskog rada, ali naglašava značaj održavanja odgovarajuće ravnoteže između efikasnosti policije i poštovanja osnovnih ljudskih prava, što je posebno teško u borbi protiv kriminala. Princip "pretpostavljene nevinosti" i njene prateće zaštite, sigurno su od velikog značaja za lica osumnjičena da su počinila krivično delo. Povrh toga, poštovanje ljudskih prava u otkrivanju kriminala takođe obuhvata i prava ostalih zainteresovanih lica, kao što su žrtve i svedoci, prema kojima policija takođe ima odgovornost. Zaštite u otkrivanju kriminala su obradjene u Poglavlju V.2 u nastavku.

Odredba o pomoći građanstvu je takođe karakteristika većine policijskih organa takve funkcije manje ili više razvijene u različitim državama članicama. Uvodjenje uslužne funkcije u ciljeve policije je na neki način različito, pošto menja ulogu po kojoj ona predstavlja "silu" koja se primenjuje u društvu, u "uslužni" organ društva. Nekoliko godina je u Evropi jasno izražen trend potpunijeg integriranja policije u društvo, kako bi se više približila javnosti. Razvoj "policijskih poslova zajednice" u nekoliko država članica služi toj svrsi. Značajno sredstvo u postizanju takvog cilja je davanje policiji statusa javnog uslužnog organa umesto pukog sprovođača zakona. Kako bi ovakva promena značila više od same semantičke vežbe, uslužni aspekt trebalo bi uključiti kao jednu od svrha savremene, demokratske policije. Dok se u policijske uopšteno odnosi na posebne situacije u kojima policija ima obavezu da definisana, kao nudjenje neposredne pomoći osobama u opasnosti ili pomaganje osobama u uspostavljanju kontakta sa drugim organima vlasti i društvenim službama, uslužni aspekt policije je mnogo nejasniji a time i teži za definisanje. Ne bi trebalo da bude pomešan sa određenim administrativnim dužnostima koje su poverene policiji (izdavanje pasoša i sl.). Uopšteno govoreći, policija kao organ javne službe pove sa ulogom policije kao resursa za građanstvo, a lak pristup policiji je jedan od osnovnih i najznačajnijih aspekata u tom smislu. Uslužni aspekt policije više je povezan sa stavom policije prema javnosti, nego sa davanjem policiji širokih uslužnih funkcija dodatka njenim tradicionalnim dužnostima. Jasno je da policija ne može opterećiti prevelikom odgovornošću za vršenje uslužnih funkcija u društvu. Zato bi zemlje trebale da utvrde smernice za policijske poslove i dužnosti u ovom smislu.

II. Pravni osnovi policije u vladavini prava

2. Policija je javni organ koji se uspostavlja zakonom.

Ques 3. Policijske operacije moraju uvek biti izvodjene u skladu sa nacionalnim zakonima i međunarodnim standardima koje je država prihvatile.

4. Zakoni koji uredjuju policiju biće dostupni javnosti i dovoljno jasni i precizni, a u slučaju potrebe, podržani i propisima isto tako dostupnim javnosti i jasnim.

5. Pripadnici policije biće predmet istih zakona kao i obični građani, a izuzeci mogu biti opravdani samo razlozima odgovarajućeg obavljanja policijskog posla u demokratskom društvu.

Komentar

Ovo Poglavlje utvrđuje pravni okvir, u skladu sa vladavinom prava, za policiju i instituciju i za njene akcije. Poglavlje takođe sadrži neke osnovne pravne zahteve, kojih su neki izvedeni iz Evropske konvencije o ljudskim pravima i njenoj pratećoj precedentnoj pravi. Članovi 2.-5. sumiraju neke od principa koji stoje iza koncepta vladavine prava i odnose se na policiju.

3) i Preporuku o osoblju koje sprovodi sankcije i mere (Rec. No. R(97)12), jasno su profesije socijalnih radnika i zatvorskog osoblja potpuno različite od policijske naročito zbog njene funkcije otkrivanja kriminala. U skladu sa tim, vrlo su različil lične kvalifikacije, procedure regrutovanja i obuka. Ovo pravilo ukazuje na važan princip razdvajanja ovlašćenja unutar krivično-sudskog sistema, pre i posle osud. Medutim, on ne zabranjuje uključivanje policije u vanrednim situacijama. (U nek državama, kazneno-popravno osoblje se naziva i "kazneno'popravnom ili zatvors policijom". Kao što je već pomenuto u **Komentaru** "Definicije delokruga Kodeksa" kategorija nije obuhvaćena Preporukom).

IV. Organizacione strukture policije

IV.1 Opšti deo

12. Policia će biti organizovana u pogledu sticanja javnog poštovanja kao profes sprovodilac zakona i pružaćac usluga građanstvu.

Komentar

Ovaj član predstavlja otehotvorenje principa koji je ključan za identitet policijske organizacije u demokratskom društvu vodjenom vladavinom prava. Policijski pos takvom društvu je najuspešniji ukuliko izvršava uz saglasnost populacije ("stican poštovanja javnosti"). Zato je od ključnog značaja za policiju da uspostavi uzajam razumevanje i saradnju sa građanstvom. Ovo je tačno za većinu funkcija koje su poverene policiji.

Organizacione strukture policije trebalo bi pre svega da budu takve da promoviš izgradnju poverenja između policije i javnosti. Važan aspekt u tom smislu jeste razvijanje visokog nivoa profesionalizma u policiji. Drugi aspekt je razvoj policijski organizacije u transparentan organ javne službe. Na takav način, javnost može doživljavati policiju više kao službu koja joj стоји na raspolaganju, nego kao silu koja je nametnuta.

13. Kada obavljaju policijske dužnosti u civilnom društvu, policijske organizacije u naležnosti civilnih vlasti.

Komentar

Potsetimo se da je delokrug ovog Kodeksa ograničen na posao policijski posao u civilnom društvu. Sudski aspekt policijskog posla - policija kao komponenta krivičnog sistema - i aspekt policijskog održavanja javnog reda, kao i dimenzija javne službe policijskog rada i integracije policije u civilno društvo, su sve elementi koji razlikuju od vojnih funkcija i ciljeva. Pored toga, pravni osnov i ovlašćenja policije društvu vladavine prava, koje je usredosredjeno na poštovanje građanskih i političkih prava pojedinaca, takođe se razlikuju od vojnih. Iako postoje odredjene sličnosti između policijskih i vojnih funkcija i delovanja, navedene posebne karakteristike policije su toliko značajne u demokratskom društvu vodjenom vladavinom prava, da moraju biti podržane svim sredstvima. Organizaciona odgovornost predstavlja je sredstava u tom smislu. Policijska organizacija u civilnoj nadležnosti ima najveće da na najbolji način kultivise policijski profesionalizam koji odgovara civilnom društву.

Organizacione strukture policije – civilne ili vojne – vrlo se razlikuju u Evropi. U zapadnoj i severnoj Evropi policije su prvenstveno civilne. U centralnoj i istočnoj Evropi, nekoliko policijskih organizacija imaju vojnu strukturu, dok su u južnoj Evropi priroda modela, nekada rame uz rame u istoj državi.

Pomaci prema policiji orientisanoj na zajednicu su u toku u jednom broju država članica. Ovi procesi često sadrže i elemente organizacionih reformi. U centralnoj i istočnoj Evropi, ovo je deo opšteg procesa tranzicije u sisteme demokratije i vladavine prava. Medutim, ovaj trend je takođe prisutan i u delovima Evrope sa tradicijon dugotrajnih demokratskih sistema.

U preovladjujućim okolnostima i uz puno uvažavanje istorije i tradicije u zemljama

članicama, ovaj član ne ide dalje od navoda da policijske funkcije, koje se obavljaju u civilnom društvu – bilo da ih obavlja civilno ili vojno organizovana policija – treba budu u krajnjoj nadležnosti civilnih vlasti.

14. Policija i njen uniformisano osoblje biće normalno lako prepoznatljivi.

Komentar

Ovaj član sadrži princip od ključnog značaja za tradicionalnu policiju u demokratskom društvu vodenom vladavinom prava; trebalo bi da građani lako prepoznaјu policijsku stanicu i uniformisanu policiju. Ovo takođe obuhvata i opremu koja se koristi (policijska kola i sl.). Ovaj član ukazuje da, ukoliko nema nekih posebnih razloga, što je propisno vršenje policijske funkcije, policija bi trebalo da bude jasno prepoznatljiva u odnosu na ostale organe. Ovo čini deo opštih zahteva za otvorene transparentnosti policijske organizacije, mada takođe zadovoljava i svrhu lakog pristupa policiji u vanrednim situacijama. (Vidi takođe Član 44.)

15. Policijska organizacija uživaće dovoljnu operativnu nezavisnost od ostalih državnih organa u izvršenju svojih dodeljenih policijskih zadataka, za koje će biti potpuno odgovorna.

Komentar

Policija pripada izvršnoj vlasti. Ona ne može biti potpuno nezavisna od izvršne vlasti, jer je podređena zakonu. Međutim, u izvršenju svojih dodeljenih zadataka, policija mora slediti zakon i, pored toga, mora joj biti poverena diskrecija. U izvršenju svojih ovlašćenja, policija ne treba da prima nikakve instrukcije političke prirode. Operativna nezavisnost treba da se primenjuje kroz čitavu organizaciju. Takva nezavisnost je žanacijalna osobina vladavine prava, jer upućuje na garanciju da se policijske operativne akcije izvode u skladu sa zakonom, a kada je potrebno tumačenje zakona, to se radi na nepristrasan i profesionalan način. Operativna nezavisnost zahteva da policija bude potpuno odgovorna za svoje akcije/propuste (vidi takođe Poglavlje VI).

16. Pripadnici policije, na svim nivoima, biće lično odgovorni i odgovaraće za sopstvene akcije ili propuste, ili za naredjenja izdata potčinjenima.

Komentar

U društvu vodenom vladavinom prava, zakon se jednako primenjuje na sve građane. Ukoliko ovaj član treba da ima smisla, sledi da pripadnici policije, baš kao i svi građani, takođe moraju biti odgovorni za svoje akcije. Osim toga, oni takođe ne mogu biti potpuno odgovorni za naredjenja potčinjenim pripadnicima policije, izdata po hijerarhijskim ovlašćenjima.

17. Policijska organizacija će obezbediti jasan lanac komandovanja u policiji. Uvek trebalo da bude moguće utvrditi koji prepostavljeni je krajnje odgovoran za delujuće pripadnika policije.

Komentar

Ovaj član, koji predstavlja dopunu Člana 16., odnosi se na odgovornost za naredjenja u policiji. Činjenica da su pripadnici policije odgovorni za svoja dela ne isključuje da prepostavljeni mogu biti odgovorni za izdavanje naredjenja. Prepostavljeni mogu biti odgovorni rame uz rame sa "izvršavajućim" pripadnicima, ili čak i samostalno odgovorni, ukoliko su ovi drugi sledili naredjenja u "dobroj namjeri". (Vidi takođe Član 38.). Kroz uspostavljeni lanac komandovanja, krajnja odgovornost za policijsku vlast može biti praćena na delotvoran način.

18. Policija će biti organizovana na način koji promoviše dobre odnose policije i građanstva i, gde je to moguće, efikasnu saradnju sa drugim agencijama, lokalnim zajednicama, nevladinim organizacijama i ostalim predstavnicima građanstva, uključujući i manjinske etničke grupe.

razloga. Normalno će biti razdvojeni muškarci i žene, kao i odrasla i maloletna lica su lišena slobode.

Komentar

Zbog poštovanja dostojanstva i integriteta pojedinaca, policija treba da izbegava god je to moguće, držanje lica osumnjičenih za krivična dela zajedno sa ostalim kategorijama lica lišenih slobode (npr. pritvorenih imigranata). Ovo pravilo je u sebi sa principima koje je uspostavio Evropski komitet za prevenciju torture i nehumanih ponižajajućeg tretmana i kažnjavanja. Ostale osnove za odvajanje jesu pol i sta medjutim, odvajanje po tim osnovama takodje mora uzimati u obzir i lične potrebe pristojnosti.

VI. Odgovornost i kontrola policije

59. Policija će biti odgovorna državi, gradjanima i njihovim predstavnicima. Biće predmet efikasne spoljne kontrole.

Komentar

Policija će biti odgoorna državi (centralnim, regionalnim i lokalnim organima) jer država poslodavac policije. U skladu sa tim, u svim državama članicama postoje tела za nadzor i kontrolu policije. Medjutim, državna kontrola policije mora, u otvorenom demokratskom društvu, biti dopunjena sredstvima za odgovornost prema javnosti, odnosno gradjanima i njihovim predstavnicima. Policijska odgovornost prema javnosti predstavlja ključni uslov za pretvaranje uzajamnog odnosa između policije i javnosti u realnost.

Postoji više sredstava za izlaganje policije odgovornosti pred javnošću. Odgovornost može biti direktna ili kanalizana kroz tela koja predstavljaju javnost. Uopšteno, otvorenost i transparentnost predstavljaju medjutim temeljne preduslove za efikasnu odgovornost / kontrolu. Žalbene procedure, dijalog i saradnja, kao sredstva odgovornosti, uključeni su u Članove 59-62.

60. Državna kontrola policije biće podeljena izmedju zakonodavne, izvršne i sudske vlasti.

Komentar

Da bi se kontrola policije učinila što je moguće efikasnijom, policija mora biti odgovornim, nezavisnim vlastima demokratske države, odnosno, zakonodavnoj, između sudske vlasti.

U pojednostavljenom modelu, zakonodavna vlast (Skupština) vrši a priori kontrolu donošenjem zakona koji regulišu policiju i njena ovlašćenja. Ponekad zakonodavna vlast takođe vrši a posteriori kontrolu kroz "komisije u oblasti ravde i unutrašnjih poslova", ili posredstvom "Parlamentarnog ombudsmana", koji mogu inicirati istraživanja ex officio (po službenoj dužnosti) ili na temelju žalbi gradjanstva na rad policije.

Izvršna vlast (vlada: centralna, regionalna ili lokalna), kojoj policija odgovara u sve državama, vrši direktnu kontrolu nad policijom jer je policija deo izvršne vlasti. Sredstva za policiju obezbeđuju se iz budžeta, o kome odlučuje vlada (u nekim slučajevima odobrava ga Skupština). Pored toga, policija prima direktive od vlasti vezu opštih prioriteta njenih aktivnosti, a Vlada takođe utvrđuje i detaljne propise radu policije. Važno je naglasiti da policiji treba da budu omogućena operativna nezavisnost od izvršne vlasti u izvršavanju njenih specifičnih zadataka (vidi takođe Član 15.).

Sudska vlast (u ovom kontekstu uključujući tužilaštva i sudove) treba da, u vršenju svojih funkcija konstantno nadzire policiju kao deo krivično sudskog sistema.

Sudska vlast (u ovom kontekstu sudovi) takođe vrši a posteriori kontrolu policije, gradjanske i krivične postupke koji su inicirani od strane drugih državnih organa